

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N:o 17/1931 med anledning av revisorernas till Ålands landsting inlämnade berättelse över granskningen av Ålands landskapsnämnds räkenskaper och den ekonomiska förvaltningen för år 1930.

N:o 17/1931.

Revisorernas berättelse över redogörelseåret 1930 har överlämnats till finans- och ekonomiutskottet i och för utlåtande. Berättelsen giver vidhanden, att revisorerna med omsorg och noggrannhet utfört sitt granskningsarbete. De anmärkningar, som uti berättelsen framställts, komma att här nedan beröras, i den mån det varit utskottet möjligt att utlåta sig om desamma.

Den granskning revisorerna verkställt av kassa och räkenskaper hos tvenne av landskapsnämndens underredogörare finner utskottet befogad och lagenlig samt anser förty, att det bör fortsättas på den inslagna vägen.

I likhet med revisorerna håller utskottet före, att den ofta inträffade, betydande differensen mellan utgiftsstatens och bokslutets siffror - i sak icke av vidare betydenhet, - borde kunna undvikas genom ett mer ingående jämförande av de faktiska utgifterna och inkomsterna under gångna räkenskapsår och de behov, vilka för ett följande år måste tillfredsställas, samt de emotsedda intraderna för samma år.

Revisorerna hava anmärkt, att landskapsnämndens ordförande och landskapsforstmästaren hava debiterat och erhållit dagtraktamente för en tjänsteresa till Lågskär i avsikt att utröna möjligheterna för skogsplantering å sagda ögrupp samt ansett nämnda reseersättningar böra återbäras, såvida icke tillfredsställande förklaring kan härom avgivas. Utskottet har i anledning härav införskaffat utredning från landskapsnämndens kamreraravdelning, landskapsforstmästaren och sjöfartsstyrelsen samt är i tillfälle att meddela följande omständigheter. Endast landskapsnämndens ordförande har debiterat för ifrågakomna tjänsteresa enligt gällande bestämmelser 75 mark, men icke landskapsforstmästaren. Lågskären, vilka äro belägna cirka 28 km. i söder från Mariehamn, äro en grupp av klippiga öar av icke betydande storlek. Blott den största av dessa, bestående av tvenne under de senare decennierna sammanväxta holmar - dessa kallas ännu "hemlandet" eller "fyrlandet" och "storlandet"; emellan dem kunde man ro för ungefär 40 år sedan - har dimensio-

ner, som väcka tanken^{på}/skogskultur. Arealen av dessa numera sammanbundna holmar torde vara omkring 60 hektar, varav den mindre, omkring 10 hektar, utgör platsen för Lågskärs fyr med bostäder och uthus. Den större delen av dubbelholmen är starkt bergbunden, men torde uppskattningsvis circa 15 ha bestå av grusavlagringar, vilka nu till större delen äro överväxta med enbuskar och havstorn. Denna del kunde med utsikt till framgång skogsodlas. Ehuru helt naturligt ingen dyrbar kvalitets-skog kunde uppdragas där, så skulle dock holmen långt ute i Ålands hav, såsom delvis skogklädd, bjuda den där bosatta fyrbetjäningen och deras familjer ävensom deras boskap trevnad och blåstskydd, som de för närvarande fullkomligt sakna. Även den där talrikt häckande ejderfågeln skulle av en uppväxande tallskog erhålla skydd mot äggrövande kråkor och rovfåglar. Lantrådets, såsom ordförande i landskapsförvaltningens högsta organ, nuifrågakomna tjänsteresa, på vilken landskapsforstmästaren medföljde i egenskap av sakkunnig forstman, avsåg just att utröna möjligheterna för en dylik skogskultur; och verkställdes även vid tillfället en mindre provsådd av tall och bergtall. Även den av grus och småsten bestående väldiga bank, som havet uppkastat och i detta nu bildar föreningslänken mellan "fyrlandet" och "storlandet", kunde troligen genom en plantering av bergtall fås i någon mån produktiv samt erbjuda lämpligare häckplatser för ejdern.

Utskottet har, till synes vidlyftigare än utgiftens obetydlighet det krävde, av principiella skäl redogjort för berörda tjänsteresas ändamål, emedan detta sammangår med syftet i det arbete landskapsnämnden, enligt vad till utskottets kännedom kommit, efter inrättandet av landskapsforstmästartjänsten systematiskt utfört och verkställer, nämligen att, såvitt möjligt, få den vidsträckta skärgårdens holmar beväxta med skog. Med sagda redogörelse har även i sin mån avsetts att påvisa, det Lågskären till största delen, med undantag av det ovannämnda "fyrlandet", vilket ännu år 1859, då Lågskärs fyr uppfördes, utgjort en särskild holme, höra till sådana holmar och skär, vilka jämlikt 23 § självstyrelselagen och 2 § i förordningen den 20 september 1923, innefattande närmare föreskrifter angående den staten tillhöriga jordegendom i landskapet Åland, vartill nyttjanderätten övergår till landskapet, överlämnats till landskapets förvaltning. Denna utskottets uppfattning vinner yttermera stöd i den förteckning över områden, vil-

ka på grund av sistnämnda förordning skola användas för statsverkets behov och förty bibehållits under statens omedelbara förvaltning, enär i denna är upptaget "Lågskärs fyr å statsverket tillhöriga Lågskärs-holme i ögruppen med samma namn" i analogi med uppräknningen av andra liknande områden, såsom t.ex. "Eckerö hamnfyr å statsverket tillhörigt område", "Herrö fyr å statsverket tillhörigt område å Herrö udde", m.fl. på grund av vad här framhållits, anser utskottet, att ifrågakomna rese-räknings innehåll, 75 mark, icke behöver återbäras.

Ifråga om revisorernas upprepade påminnelse beträffande en viss å-berhållsamhet i tjänsteresor och utskottets uttalande angående samma sak i betänkandet över revisionen för år 1929, önskar utskottet fram-hålla, att dess nämnda genmäle i huvudsak avsåg spörsmålets principiella sida. Om de påtalade tjänsteresorna under året 1930 varit onödiga eller icke, saknar utskottet anledning att uttala sig, enär revisorer-na icke anfört något enda exempel på en dylik resa av tvivelaktig nytta eller antytt, i vilka hänseenden planmässighet i avseende å tjänstere-sorna, vilka till största delen företagas enligt för resp. tjänstemän och befattningshavare gällande instruktioner, skulle saknas.

Såsom revisorerna framhålla, kunna olika åsikter göra sig gällande därom, huruvida det bör anses mer ändamålsenligt att vid vägförbätt-ringar endast undanskaffa en vägkurva här och där än att, på sätt nu-mera i de flesta länder förfäres och av landskapsnämnden även tilläm-pats, arbeta på lång sikt eller för i framtiden inträffande utveckling av trafikförhållandena, varför utskottet icke haft anledning att utta-la sig angående revisorernas anmärkningar beträffande särskilda vägar-beten. Men enär revisorerna härvidlag jämväl underkastat ett projekt, eller förslag till omläggning av landsvägen förbi Kastelholms forn-borg, kritik, måste utskottet för sin del anse, att revisorerna, som enligt § 35 i landskapslagen om Ålands landskapsförvaltning av den 5 mars 1923 äro berättigade att uttala sig om den ekonomiska förvaltnin-gen enbart under det år revisionen omfattar - här år 1930 -, uti sist-nämmt hänseende genom att lämna landskapsnämnden, som enligt självsty-relselagen är det verkställande organet för Ålands centrala landskaps-förvaltning, direktiv, gått utöver sin uppdragsbefogenhet.

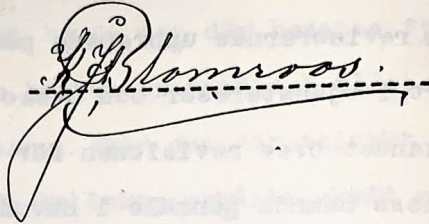
I övrigt kan utskottet vara ense med revisorerna och får även för

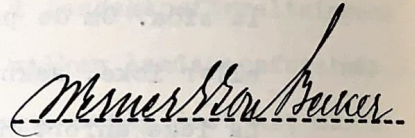
sitt vidkommande värdsamt föreslå,

att landskapsnämndens ordförande, ledamöter, bokförare och kassaförvaltare samt övriga nämnden underlydande redogörare måtte beviljas ansvarsfrihet för handhavandet av landskapets räkenskaper och den ekonomiska förvaltningen under år 1930.

Mariehamn den 9 december 1931.

På Finans- och Ekonomiutskottets vägnar:

H. Blomroos.

Mermer von Buerger.

Uti ärendets behandling hava deltagit ordföranden Blomroos, viceordföranden Törnroos samt ledamöterna Eriksson, Åkerfelt och Carl Nordlund.